

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1835/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Törvényszék 10.Pf.2.789/2023/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] Az indítványozók a Budapest Környéki Törvényszék 10.Pf.2.789/2023/7. számú ítélete ellen – a Budakörnyéki Járásbíróság 12.P.20.242/2023/24. számú ítéletére is kiterjedően – terjesztettek elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozók a bírói döntéseket ellentétesnek tartották az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, R) cikk (2) bekezdésével, XV. cikk (1) és (2) bekezdésével, XXVIII. cikk (1) bekezdésével, 25. cikk (1) bekezdésével, 26. cikk (1) bekezdésével, valamint 28. cikkével. Az indítványozók kérték továbbá a támadott döntések végrehajtásának felfüggesztését.
- [2] 1. Az ügy lényege az indítvány és a rendelkezésre álló bírósági döntések alapján az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] 1.1. Az alkotmányjogi panasz tárgyát képező peres ügy előzményeként („alap eljárás”) az indítványozók (perbeli felperesek) 2007. április 11. napján kötöttek fogyasztói kölcsönszerződést az alperes jogelődjével, egy bankkal, és ugyanezen a napon foglalták közjegyzői okiratba az ezen szerződéshez kapcsolódó, felperesek által tett, egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot. A szerződést a bank 2016. február 22. napján közjegyzői okiratba foglaltan azonnali hatállyal felmondta, amely az I. és III. rendű felperes részére 2016. február 26. napján, míg a II. rendű felperes részére 2016. március 4. napján került kézbesítésre. Így a felmondás alapján a kölcsönszerződésből eredő tartozás esedékességi ideje I. és III. rendű felperes esetén 2016. március 6. napja, II. rendű felperes esetén 2016. március 13. napja volt. 2016. november 10.

napján az alperesi jogelőd a kölcsönszerződésből eredő követelését alperesre engedményezte, amelyről „Értesítés követelés engedményezéséről” elnevezésű okirattal a felpereseket tájékoztatta. 2020. február 13. napján az alperes kérte a közjegyzőtől jogutód voltának megállapítását és a felperesekkel szemben végrehajtási záradék kiállítását. 2020. február 14. napján az illetékes közjegyző végzéseiben megállapította, hogy az alperes mindhárom végrehajtási ügyben végrehajtást kérőnek tekintendő. A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a közjegyző 2020. február 14. napján meghozott végzését hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra, új határozat hozatalára utasította, mivel az alperes papírlapon benyújtott kérelmei hatálytalanok voltak. Az alperes 2021. április 22. napján elektronikus úton előterjesztett kérelmére a közjegyző 2021. május 11. napján és 2021. június 17. napján végzéseiben megállapította a jogutódlást, majd 2021. november 5. napján a felperesekkel szemben a végrehajtási záradékot kiállította, amely alapján indult végrehajtási eljárásokat egy végrehajtói iroda foganatosítja. A felperesek keresetükben kérték, hogy a bíróság a velük szemben folyamatban lévő végrehajtási eljárásokat szüntesse meg a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 528. § (2) bekezdés a) pontja alapján, elévülésre hivatkozással.

- [4] 1.2. Ezt követően a Budakörnyéki Járásbíróság 12.P.20.242/2023/24. számú, 2023. augusztus 30-án kelt elsőfokú ítéletével a felperesek végrehajtás megszüntetése iránt indított perében a felperesek keresetét elutasította. A felperesek elévülésre alapított keresetét a Pp. 528. § (2) bekezdés a) pontja és a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 324. § (1) bekezdése, 326. § (1)–(2) bekezdése, 327. §-a, valamint a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 57. § (1) és (4) bekezdése alapján vizsgálta. Az elsőfokú bíróság egyetértett a felperesekkel abban, hogy a BH2014.151. számú eseti döntésében foglalt jogértelmezés jelen ügyben is irányadó, mivel közjegyzői okiratba foglalták a felperesek kötelezettségvállalását és a kölcsönszerződés felmondását, valamint ez utóbbi kézbesítésének tényét és idejét, így az elévülés kezdő időpontja a fizetési felszólításban jelzett határidő utolsó napját követő nap, az rPtk. 327. § (3) bekezdésével összhangban pedig az elévülési időt már kizárólag a végrehajtási záradék kiállítása iránti kérelem szakíthatta meg. Utalt ezzel összefüggésben a Kúria BH2017. 183. számú döntésében foglalt jogértelmezésre. Döntésének indokolásában rámutatott, hogy az első jogutódlás megállapítása iránti, 2020. február 13. napján, az elévülési időn belül, formai hibával előterjesztett végrehajtási kérelem hatálytalansága a Pp. 618. § (1) bekezdése szerinti eljárási jogkövetkezmény, amely hiba – benyújtására visszamenőleges hatállyal – orvoslásra került a kérelem ismételt, szabályszerű előterjesztésével, így az az elévülési időben előterjesztett kérelemhez fűződő polgári anyagi jogi joghatások közül az elévülést megszakító hatás fennmaradt. Hangsúlyozta, hogy az elévülés szempontjából annak van jelentősége,

hogy jogutódlás iránti kérelem – mint végrehajtási cselekmény – a végrehajtás útján való igényérvényesítés előbbre vitelét szolgálta, ennek pedig az a következménye, hogy az eljárási szempontból egyébként hatálytalan kérelem ennek megfelelő, figyelemmel arra is, hogy ez alapján megismételt eljárásra került sor. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a kérelem jogsértő benyújtásának jogkövetkezménye a Pp. szerint nem a visszautasítás, hanem a hatálytalanság, ami az eredeti eljárással jogi egységet képező, új eljárás során orvosolható. A felperesek álláspontjával szemben hangsúlyozta, hogy a felperesek tévesen jutottak arra a következtetésre, hogy a másodfokú bíróság részéről az új eljárásra utasítás jogilag független az első eljárástól, mert bár a Pp. új eljárásról szól, de a Pp. 381. §-a szerinti hatályon kívül helyezéssel elrendelt új eljárás jogilag egységet képez az „alap” elsőfokú eljárással, ezen jogi egységre tekintettel a lényegét illetően megismételt eljárásban a kérelmező által a formai hiba orvoslása alapján jogerősen kerültek elrendelésre a végrehajtások. A fentiek alapján mindhárom felperes vonatkozásában a formai hiba miatt hatálytalan végrehajtási záradék kiállítás iránti kérelmek a végrehajtási eljárásban érvényesített követelés és arra vonatkozó végrehajtási jog elévülését megszakító végrehajtási cselekménynek minősülnek. Az elsőfokú bíróság a peresztes feleket a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte perköltség viselésére, továbbá rámutatott, hogy a felperesek keresetlevelükben érvényesített követeléseik egymással valódi, személyi keresethalmazatban álltak. Figyelemmel arra, hogy a bíróság 10-V. számú végzésével a felperesek számára kizárólag személyes költségfeljegyzési jogot engedélyezett, ezért a Pp. 530. § (2) bekezdése alapján megállapított pertárgyérték alapján az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdésére és 42. § (1) bekezdés a) pontja alapján 806.140 forintban marasztalta valamennyi, peresztes felperest külön-külön a keresetlevelükben előterjesztett valódi, személyi keresethalmazatra tekintettel, míg az ügyvédi munkadíj egyetemleges viseléséről rendelkezett.

- [5] 1.3. Az elsőfokú ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést. A Legfelsőbb Bíróság BH2009.113. sorszámú döntése alapján utaltak arra, hogy egy hatálytalan kérelem esetén fel sem merülhet érdemben, hogy megszakíthatta volna az elévülési időt, továbbá a Kúria Pfv.20.639/2015/7. határozata szerint nem minősül végrehajtási cselekménynek az eljáró közjegyző felé előterjesztett, a végrehajtási záradék kiállítása iránti kérelem, amennyiben alkalmatlan volt bármilyen joghatás kifejtésére. Az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontjukat fenntartva előadták, hogy a 2020-ban hatálytalan kérelmek révén indult, majd jogerősen befejezett eljárások, illetve az ezt követően 2021-ben joghatályos kérelmek alapján indult és végrehajtási záradékok kibocsátásával zárult eljárások nem tekinthetők egy eljárásnak. Hivatkoztak továbbá arra is, hogy ha a jogutódlás megállapítása iránti kérelem hatálytalan, annak tárgyában döntés nem hozható és mind a jogutódlás megállapítása, mind a végrehajtás elrendelése iránti kérelmet elektronikusan kell benyújtani. Álláspontjuk szerint a 2020-ban benyújtott kérelmekkel összefüggésben a másodfokú bíróság nem

az eljárás megismétlésére hívta fel a közjegyzőt, hanem a hatálytalanság megállapítására, erre figyelemmel az eljárás véget ért. Ezzel összefüggésben a Pp. 618. § (1) bekezdése alapján hiánypótlásra nincs mód. Álláspontjuk szerint a Pp. 618. § (1) bekezdés *a*) pontja, valamint az elektronikus ügyintézés és bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: E-ügyintézési törvény) 9. § (5) bekezdése szerint az alperes 2021. április 22. napját megelőzően előterjesztett kérelmei hatálytalanok, így nem lehettek alkalmasak az elévülési idő megszakítására. Előadták továbbá, hogy az elsőfokú bíróság döntésével szemben a perköltség valamennyi eleme tekintetében vagy egyetemlegesen, vagy kizárólag személyenként lettek volna marasztalhatók. A perköltség egésze tekintetében is egyetemleges marasztalásnak van helye, vagyis álláspontjuk szerint az eljárási illetéket is egyetemlegesen kell megfizetniük.

- [6] A Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 10.Pf.2.789/2023/7. számú, 2023. december 7-én kelt ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Döntésének indokolásában kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges mértékben, helyesen tárta fel a tényállást, a bizonyítékok okszerű mérlegelésével helytálló következtetést vont le a végrehajtási jog elévülése kérdésében, az e körben kifejtett indokolást azonban csak részben osztotta, felhívva a 9/2023. Jogegységi határozatot. Döntésének indokolásában rámutatott, hogy amennyiben a jogutódlás megállapítása és a végrehajtási záradék kibocsátása iránti kérelem formai hibában is szenvedett, az olyan kezdő iratnak minősül, amelynek benyújtására vonatkozóan sem a Pp., sem a közjegyzői nemperes eljárásokról szóló 2008. évi XLV. törvény, sem a Vht. nem fűz olyan jogkövetkezményt, amely hatálytalanság megállapítását lehetővé tenné. Kezdő iratként ezek a kérelmek minden más hasonló, eljárást kezdeményező irat megítélése alá esnek abban a tekintetben, hogy azok alkalmasak-e az eljárás megindítására tartalmi és formai okokból. A fellebbezésben is hivatkozott, a közjegyzői ügyvitel szabályairól szóló 29/2019. (XII. 20.) IM rendelet 18. § (2) bekezdés *f*) pontja szerint kezdő iratnak minősül a végrehajtás elrendelése iránti kérelem. Annak hiányaival kapcsolatban a Vht. 12. § (2) bekezdése tartalmaz rendelkezést, mégpedig a második fordulat értelmében akként, hogy amennyiben a jogi képviselővel eljáró fél kérelme hiányos, azt a bíróság visszautasítja. A fentiekből adódóan a formai hiányban szenvedő kérelem következménye nem a hatálytalanság, hanem a visszautasítás. Továbbá rámutatott arra, hogy az elsőfokú eljárásban és a fellebbezésben is hivatkozott, a Fővárosi Törvényszéknek a közjegyző 2020. február 14. napján az alperes első jogutód megállapítás iránti kérelmével összefüggésben az „alap” eljárásban meghozott végzéseit hatályon kívül helyező végzéseiben kifejtett jogi álláspont a jelen másodfokú bíróságot nem köti, és a végzés anyagi jogerőhatással nem bír. Kiemelte azt is, hogy a fellebbezésben hivatkozott, a Kúria Pfv.20.639/2015/7. számú határozatának tényállása eltér jelen végrehajtási ügytől. Döntésének indokolásában

hangsúlyozta, hogy a Fővárosi Törvényszék másodfokú határozatai ugyan nem tették lehetővé, hogy a visszautasítás következményeként a Vht. 9. §-a alapján a Pp. 178. § (1) bekezdésének alkalmazásával fennmaradjon a joghatály a kérelem hiánytalan benyújtásával, ettől függetlenül azonban az eljárás mégis úgy folytatódott, hogy a másodfokú végzés alapján kiadott közjegyzői tájékoztatás alapján a szabályosan benyújtott kérelmet ugyanazon eljárásban bírálta el akként a közjegyző, hogy a záradékot kiállította. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a másodfokú bíróság által elrendelt új eljárás jogilag egységet képez az „alap” elsőfokú eljárással, így az alperes által 2020. február 13-án benyújtott kérelem alkalmas volt az elévülés megszakítására, ezért a felperesek végrehajtási eljárás megszüntetésére irányuló kereseti kérelme nem volt megalapozott.

- [7] A másodfokú bíróság döntésének indokolásában azt is hangsúlyozta, hogy a végrehajtási jog, illetőleg a követelés érvényesítéséhez való jog, ezzel együtt a követelés elévülése körében a végrehajtási cselekmények elévülésre való alkalmasságát önállóan az adott eljárásban ítéli meg a bíróság. Ezzel összefüggésben helyesen utalt arra az elsőfokú bíróság, hogy az elévülés mint anyagi jogi jogintézmény körében annak van jelentősége, hogy a jogutódlás megállapítása iránti kérelem – mint végrehajtási cselekmény – a végrehajtás útján való igényérvényesítés előbbre vitelét szolgálta-e. Jelen esetben – a másodfokú bíróság eltérő jogi álláspontja folytán – az eredeti beadvány formai hibájának orvoslása folytán az első eljárás kezdeményezésére irányuló kérelemnek az elévülési idő megszakítására vonatkozó hatása fennállt. A hatálytalanság kérdésével összefüggésben – szemben a Fővárosi Törvényszék végzésének indokolásában kifejtett állásponttal – a másodfokú bíróság rámutatott, hogy a perbeli időszaban bár a Pp. 608. § (1) bekezdése általánosan előírta, hogy az elektronikus kapcsolattartásra kötelezetteknek minden beadványt kizárólag elektronikusan kell benyújtaniuk, azonban a speciális szabályokat tartalmazó E-ügyintézési törvény 9. § (4) bekezdés c) pontja kimondja, hogy megfelelő formanyomtatvány hiányában az ügyfelet hátrányos jogkövetkezmény nem érheti a papír alapú eljárás során, ha a formanyomtatvány kitölthető és letölthető változatát az elektronikus ügyintézését biztosító szerv nem tette közzé. A fellebbezési ellenkérelemben hivatkozott, a Magyar Országos Közjegyzői Kamara 91. számú iránymutatása az elektronikus ügyintézés egyes kérdéseiről (a továbbiakban: MOKK iránymutatás) éppen emiatt rögzítette, hogy a jogutódlás megállapítása iránti kérelem és a végrehajtási záradék kiállítása iránti kérelem a perbeli időszakban nem volt elektronikus úton benyújtható, mivel ilyen űrlap az elektronikus csatornákon nem állt rendelkezésre. Az „Általános beadvány” űrlap pedig nem volt megfeleltethető kezdőiratnak, mivel abban egy már folyamatban lévő ügy számát kellett hivatkozni a kitöltéskor. A másodfokú bíróság döntésének indokolásában rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperesek között valódi személyi keresethalmazat áll fenn, hiszen keresetlevelükben a felperesek az ellenük külön

számon folyó végrehajtási eljárások megszüntetését kérték, amelyeket külön perben is érvényesíthettek volna. Téves azonban felperesek azon érvelése, hogy a kölcsönszerződésből eredő egyetemleges kötelezettség azt eredményezi, hogy az eljárásban hozott ítélet anyagi jogereje a külön végrehajtási eljárások adósaira a perben történő részvétel nélkül is kiterjed. A Pp. 87. § (1) bekezdése a Pp. 36. § és 37. § a) pontjában meghatározott pertársak esetén mondja ki a perköltség egyetemleges megtérítési kötelezettségét, jelen esetben azonban a felperesek között nem a Pp. 36. §-a szerinti kényszerű pertársaság, hanem a 37. § b) pontja szerinti célszerűségi pertársaság áll fenn, vagyis a perbeli követelés ugyanabból a jogviszonyból ered. Figyelemmel arra, hogy a végrehajtási eljárások külön-külön indultak a felperesek ellen, ily módon külön-külön kellett kérni a végrehajtási eljárások megszüntetését is, ezért, ha az egyik adós végrehajtás megszüntetése iránti keresetének helyt adott volna bíróság, az nem eredményezte volna a többi adóstárs elleni végrehajtás megszüntetését, erre figyelemmel a felperesek által hivatkozott egyetemlegesség a perköltségviselés körében nem alkalmazható. Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét részben eltérő indokolással a Pp. 383. § (2) bekezdés alapján helybenhagyta. Mivel a felperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 81. § (1) bekezdése, 82. § (3) bekezdése és 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felpereseket az alperes javára másodfokú perköltség megfizetésére, továbbá rámutatott, hogy az eredménytelenül fellebbező felperesek személyes költségfeljegyzési joga folytán fejenként feljegyzett 1.074.854 Ft illeték állam javára történő megfizetésére kötelesek a Pp. 83. § (5) bekezdése és 102. § (1) bekezdése alapján.

- [8] 2. Az indítványozók ezt követően fordultak az Alkotmánybírósághoz az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszukkal. Az alkotmányjogi panaszuk lényege az alábbiak szerint foglalható össze.
- [9] Az indítványozók részletesen ismertették a pertörténetet. Álláspontjuk szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét jelenti, hogy az elsőfokú bíróság nem tett eleget megfelelően az indokolási kötelezettségének, a felek által tett jognyilatkozatokon túlterjeszkedve, önkényes, jogszabályokkal alá nem támasztott jogértelmezésre alapította az ítéletét, továbbá az indítványozók mint perbeli felperesek lényeges érveinek egy részét figyelmen kívül hagyta, továbbá nem segítette megfelelő pervezetéssel a tények teljes körű feltárását és a jogvita kereteinek tisztázását. Így megsértette az indítványozók törvény és bíróság előtti egyenlőséghez való jogát is. Álláspontjuk szerint a másodfokú bíróság eljárása azért is sérti a tisztességes eljáráshoz való jogukat [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés], mert a bíróság az E-ügyintézési törvény 9. § (5) bekezdése kapcsán az elsőfokú bíróságtól – továbbá a végrehajtás elrendelése iránti nemperes eljárásban döntést hozó Fővárosi Törvényszéktől – eltérő jogértelmezést alkalmazott, amelyet csak az ítélelhozatalkor közölt (nem a tárgyaláson), annak ellenére, hogy döntő jelentősége

van annak, hogy az elévülési időn belül benyújtott kérelmek hatályosak-e, így nem volt lehetőségük arra, hogy számukra joghátrányt okozó jogértelmezésre reagáljanak. Kifogásolták, hogy a másodfokú bíróság a Pp. 618. § (1) bekezdés *a*) pontját úgy értelmezte, hogy a papír alapú kérelmek nem hatálytalanok, hanem hatályosak. A MOKK iránymutatásával összefüggésben vitatták továbbá a bíróság által az ítéletben tényként kezelt „állításokat”. Állították azt is, hogy bíróságok nem tárták fel kellően a tényállást, továbbá, hogy a másodfokú ítélet indokolásának [43] pontjában foglalt megállapítás „nem felel meg a valóságnak”.

- [10] Sérelmezték továbbá a perilleték megállapításának módját is. Ebben a körben arra hivatkoztak, hogy mindkét bíróság külön-külön megfizettette velük az illeték teljes összegét, pedig álláspontjuk szerint csak egyszer és egyetemlegesen kellene fizetniük, ezért az első és másodfokú döntés kárt okoz a jogtalanul felszámolt háromszoros illetékekkel, így a bíróságok megsértették az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdését [törvény előtti egyenlőség, hátrányos megkülönböztetés tilalma]. A hátrányos megkülönböztetésből következően a tisztességes eljáráshoz való joguk is sérült [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés]. Sérelmezték továbbá, hogy a bíróság nem szabályszerűen vezette a költségjegyzéket. Álláspontjuk a szerint a bíróságok személyi keresethalmazatra alapozott indokolása a józan észnek sem felel meg, ily módon sérti az Alaptörvény 28. cikkét. Ezt követően részletesen ismertették a bíróságok által megsérteni vélt törvényi előírásokat. Az indítványozók álláspontja szerint az eljárásjogi szabályok megsértésével a bíróságok eljárása egyszerre valósítja meg az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, R) cikk (2) bekezdésének, XV. cikk (1) és (2) bekezdésének, XXVIII. cikk (1) bekezdésének, 25. cikk (1) bekezdésének, 26. cikk (1) bekezdésének, valamint 28. cikkének sérelmét.
- [11] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát [Abtv. 56. § (3) bekezdés].
- [12] 3.1. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt az indítványozók határidőben nyújtották be.
- [13] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az 52. § (1b) bekezdése pedig meghatározza, mikor tekinthető a kérelem határozottnak. E rendelkezésnek megfelelően a kérelem többek között akkor határozott, ha tartalmazza az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pont]; továbbá indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály, jogszabályi rendelkezés, vagy bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e*) pont].

- [14] Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban megjelölték az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozók jogosultságát megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [B] cikk (1) bekezdés, R) cikk (2) bekezdés, XV. cikk (1) és (2) bekezdés, XXVIII. cikk (1) bekezdés, 25. cikk (1) bekezdés, 26. cikk (1) bekezdés, 28. cikk], a támadott bírói döntést (a Budapest Környéki Törvényszék 10.Pf.2.789/2023/7. számú ítélete), továbbá kifejezett kérelmet terjesztettek elő a bírói döntés – a Budakörnyéki Járásbíróság 12.P.20.242/2023/24. számú ítéletére is kiterjedő hatályú – megsemmisítésére.
- [15] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványban megjelölt alaptörvényi rendelkezések közül kizárólag az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében tartalmaz indokolást az indítvány [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont], az Alaptörvény hivatkozott XV. cikk [1]–[2] bekezdéseivel összefüggésben az indítványozók önálló indokolást nem adtak elő. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint nem alkalmas az indítvány az érdemi elbírálásra, ha megjelöli ugyan az Alaptörvénynek egy adott rendelkezését, de nem indokolja meg – nem tartalmaz részletes érvelést arra vonatkozóan –, hogy az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével miért ellentétes a bírói döntés {3075/2016. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [19]; 3231/2016. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [26]}.
- [16] Az Alkotmánybíróság ezt követően azt vizsgálta, hogy az indítvány megfelel-e az Abtv. 27. § (1) bekezdésében foglalt azon feltételnek, mely szerint csak az ügy érdemében hozott vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés támadható alkotmányjogi panasszal.
- [17] A Pp. 340. § b) pontja értelmében a bíróság a per érdemében ítélettel dönt. A végrehajtási pereket a Pp. a különleges eljárások között, külön fejezetben szabályozza (így a végrehajtás megszüntetése iránti pert is). Jelen esetben a bíróságok az indítványozók végrehajtás megszüntetése iránti kereseti kérelmét ítéletükkel elutasították, ezen ítéletek értelmében a végrehajtási eljárás nem fejeződött be. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság rámutat, hogy a végrehajtási eljárások megszüntetésére irányuló kereseti kérelem tárgyában hozott első és másodfokú ítélet (a Budakörnyéki Járásbíróság 12.P.20.242/2023/24. számú ítélete és a Budapest Környéki Törvényszék 10.Pf.2.789/2023/7. számú ítélete) jelen esetben az ügy érdemében hozott döntésnek minősül, ekként a tárgyi hatály szempontjából megfelel az Abtv. 27. § (1) bekezdésében meghatározott feltételnek.
- [18] Az indítványozók jogorvoslati lehetőségeiket kimerítették.
- [19] Az indítványozók jogosultsága és érintettsége megállapítható, mivel saját egyedi ügyükkel összefüggésben terjesztették elő alkotmányjogi panaszukat.
- [20] Az Alaptörvény indítványozók által hivatkozott 25. cikke, 26. cikke és 28. cikke nem tartalmaz az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszban hivatkozható Alaptörvényben biztosított jogot {8/2014. (III. 20.) AB határozat, Indokolás [59]}. Ahogyan az indítványban szereplő R) cikk (2) bekezdése sem {3251/2024. (VII. 5.) AB

végzés, Indokolás [14]]. Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy „a jogbiztonság önmagában nem Alaptörvényben biztosított jog, így a B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén – lehet alapítani” {3051/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [14]; 35/2017. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [14]; 3053/2019. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [8]; 3206/2020. (VI. 11.) AB végzés, Indokolás [19]}. Az indítványozók alkotmányjogi panaszának B) cikk (1) bekezdésére alapított eleme azonban nem ezeket tartalmazza, így az nem felel meg a befogadhatóság törvényi feltételeinek.

- [21] 3.2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz fennmaradó eleme [az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelme] az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeknek megfelel-e. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így fennállásukat az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [22] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelmével kapcsolatban az Alkotmánybíróság felhívja a figyelmet arra a következetes gyakorlatára, hogy az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az ítéleteknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálata során van jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére, azonban nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazásának felülbírálatára [...] {3212/2015. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [11]}. Az Alkotmánybíróság ugyancsak hangsúlyozza, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}. Az alkotmányjogi panaszban az indítványozók valójában egyet nem értésüket fejezik ki a bíróságok döntésével, azok érvelésével, indokolásával kapcsolatban. Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróság döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban azt nem teszi lehetővé, hogy az Alkotmánybíróság minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogértelmezésre és jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Az Alkotmánybíróság következetesen érvényesített álláspontja, hogy a bírósági jogértelmezésnek, jogalkalmazásnak közvetlenül kell valamely

Alaptörvényben biztosított jog sérelmére vezetnie. A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetőek ki, azokat az igazságszolgáltatás rendszere magában hordozza [lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]–[15]].

- [23] Az előbbieket mellett az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja (lásd például: 3318/2024. (VII. 24.) AB végzés, Indokolás [17]). Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Jelen ügyben megállapítható, hogy a bíróságok a döntés szempontjából releváns kérdéseket vizsgálat tárgyává tették, és a jogszabályi rendelkezések megjelölésével számot adtak döntéseik indokairól. A bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása (30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]). Az indítványozók ezzel összefüggésben bírói mérlegelési, jogalkalmazási kérdéseket kifogásolnak (vö. 3008/2024. (I. 12.) AB végzés, Indokolás [16]). Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint viszont nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e (lásd például: 3095/2021. (III. 12.) AB végzés, Indokolás [26]). „Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el.” (3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]) Az alkotmányjogi panaszban felhívott érvek alapján a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog megsértésének kételye nem merül fel.
- [24] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelme vonatkozásában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, így az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek.
- [25] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Abtv. 29. §-ára és 52. § (1) bekezdése (1b) bekezdésének e) pontjára, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjára tekintettel – visszautasította.

Budapest, 2024. október 15.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró